

Tablica chronologiczna – romantyzm i pozytywizm	7
---	---

ROMANTYZM

1.	Romantyzm, czyli inna nowoczesność	12
2.	<i>Skaly kredowe na Rugii</i> Caspara Davida Friedricha – nastrój w malarstwie romantycznym S	17
3.	<i>W dziedzinie Ducha</i> . Filozofia epoki romantyzmu	20
	• Georg Wilhelm Friedrich Hegel <i>Wykłady z filozofii dziejów</i>	
4.	<i>Jednością silni, rozumni szaleem...</i> Pierwiastki klasyczne i romantyczne w <i>Odzie do młodości</i>	24
	• Adam Mickiewicz <i>Oda do młodości</i>	
5.	<i>Wszyscy ludzie będą braćmi...</i> Hymn zjednoczonej Europy R	28
	• Friedrich Schiller <i>Do Radości</i>	
6.–7.	<i>Gdy oko brzegów przeciwnych nie sięga...</i> Program romantyczny w <i>Balladach i romansach</i> ...	32
	• Adam Mickiewicz <i>Romantyczność; Świtez</i>	
8.–9.	<i>Bywam albo w niebiosach, albo w piekła mękach...</i> Obraz miłości romantycznej w młodzieńczych utworach Mickiewicza	41
	• Adam Mickiewicz <i>Dziady</i> cz. IV; <i>Niepewność; Dobranoc</i> R	
10.	<i>Będę pamiętał ten wieczór przez całe życie...</i> Tradycja romantyczna w prozie Tadeusza Konwickiego	47
	• Tadeusz Konwicki <i>Kronika wypadków miłosnych</i>	
11.–12.	<i>Gdzież jesteś, o miłości, potęgo i chwalo?...</i> Refleksje egzystencjalne i historiozoficzne w <i>Sonetach krymskich</i>	50
	• Adam Mickiewicz <i>Stępy akemańskie; Bakczysaraj; Bakczysaraj w nocy</i>	
13.–14.	<i>Trzeba być lisem i lwem...</i> O walce moralnej i niemoralnej	54
	• Adam Mickiewicz <i>Konrad Wallenrod</i>	
15.	<i>Taka pieśń jest nieśmiertelność!</i> Wizja poety i poezji w <i>Wielkiej Improwizacji</i>	60
	• Adam Mickiewicz <i>Dziady</i> cz. III	
	• Andrzej Bursa <i>Poeta</i> R	
16.	<i>Z interpretacji dramatów Szekspira...</i> Dramat romantyczny – jego źródła i inspiracje M R	65
	• Włodzimierz Szturc <i>Źródła dramatu romantycznego</i>	
17.	<i>Dzień, noc śpiewamy...</i> <i>Dziady</i> jako dramat romantyczny	69
	• Adam Mickiewicz <i>Dziady</i> cz. III	
18.	<i>Obowiązek cierpieć za was, przyjaciele...</i> Zbiorowy wymiar cierpienia w <i>Dziadach</i> drezdeńskich	75
	• Adam Mickiewicz <i>Dziady</i> cz. III	
19.	<i>A imię jego czterdzieści i cztery...</i> Myśl mesjanistyczna Adama Mickiewicza	79
	• Adam Mickiewicz <i>Dziady</i> cz. III	
20.	<i>Jesteśmy wampirami Europy...</i> O romantycznych opisach słowiańskiej duszy M	85
	• Maria Janion <i>Wampir. Biografia symboliczna</i>	
21.	<i>Wszystko dawniej szło lepiej niż teraz...</i> Gawędowa nostalgia za kontuszowym światem R	88
	• Henryk Rzewuski <i>Pamiętki Soplicy</i>	

22.	<i>Do tych pagórków leśnych, do tych łąk zielonych...</i> Idea „małej ojczyzny” w <i>Panu Tadeuszu</i>	92
	• Adam Mickiewicz <i>Pan Tadeusz</i> (Inwokacja)	
23.	<i>Stary Dąbrowskiego usłyszeć mazurek...</i> Historia i współczesność w poemacie Mickiewicza	96
	• Adam Mickiewicz <i>Pan Tadeusz</i>	
24.–25.	<i>Jestem szlachcic...; jestem Polak...</i> Droga od rodów do narodu w <i>Panu Tadeuszu</i>	100
	• Adam Mickiewicz <i>Pan Tadeusz</i>	
26.	<i>U nas dość głowę podnieść: ileż to widoków!</i> Obraz przyrody Północy w poemacie Adama Mickiewicza i powieści Czesława Miłosza	107
	• Adam Mickiewicz <i>Pan Tadeusz</i>	
	• Czesław Miłosz <i>Dolina Issy</i>	
27.	<i>Zamknij drzwi...</i> Sąd nad Jackiem Soplicą	113
28.	<i>Ojczyzna myśli mojej...</i> Pejzaż wewnętrzny w lirykach łożańskich R	115
	• Adam Mickiewicz [<i>Nad wodą wielką i czystą...</i>]; [<i>Gdy tu mój trup...</i>]	
29.	<i>Jezioro z niebem dzielić...</i> Romantyczny kreacjonizm Słowackiego	119
	• Juliusz Słowacki <i>Rozłączenie</i>	
30.	<i>Boże! zdejm z mego serca jaskółczy niepokój...</i> Dylematy egzystencjalne Kordiana	122
	• Juliusz Słowacki <i>Kordian</i>	
31.–32.	<i>Obym się sam ocenił, skoro świat ocenię...</i> Kordian w poszukiwaniu wartości	127
	• Juliusz Słowacki <i>Kordian</i>	
33.	<i>Ty chciałeś zabić widmo, poświęcić się za nic...</i> Dramat o przyczynach upadku powstania listopadowego	133
	• Juliusz Słowacki <i>Kordian</i>	
	• Ernest Bryll <i>Lekcja polskiego – Słowacki</i> R	
34.	<i>Płynąc po świecie...</i> Obraz romantycznego pielgrzyma w liryku Słowackiego	138
	• Juliusz Słowacki <i>Hymn</i>	
	• Anna Kamieńska <i>Prośba</i>	
35.	<i>Sięgnę do wnętrza twych trzew...</i> Słowackiego bolesny rozrachunek z narodem	142
	• Juliusz Słowacki <i>Grób Agamemnona</i>	
36.	<i>Żegnaj mi, ogródku i domku...</i> Dramat rodzinny w <i>Nie-Boskiej komedii</i>	147
	• Zygmunt Krasiński <i>Nie-Boska komedia</i>	
37.–38.	<i>Gdybym był tobą, wiem, co bym uczynił...</i> Sztuka dyskusji J	152
	• Zygmunt Krasiński <i>Nie-Boska komedia</i>	
39.–40.	<i>Słowo pociechy i mordu...</i> Obraz rewolucji w dramacie Krasińskiego	157
	• Zygmunt Krasiński <i>Nie-Boska komedia</i>	
41.–42.	<i>Bym z rozpaczny nie oszalał...</i> Obraz miłości romantycznej w listach Zygmunta Krasińskiego	164
	• Zygmunt Krasiński <i>List do Delfiny Potockiej; Listy do Jerzego Lubomirskiego</i>	
43.	<i>Historia jako źródło lęku.</i> Krasiński w lekturze Miłosza M R	170
	• Czesław Miłosz <i>Odwrot Krasińskiego</i>	
44.	<i>Jak gdyby głazom tylko wierzyć można...</i> Wartość inności w wierszach Norwida	174
	• Cyprian Norwid <i>Adam Krafft; W Weronie</i>	
45.	<i>Czemu, Cieniu, odjeżdżasz...</i> Jednostka w dziejach	179
	• Cyprian Norwid <i>Bema pamięci żałobny-rapsod</i>	
46.	<i>Już my im pokażemy!</i> O romantycznej roli pisarza – z dystansem R	184
	• Witold Gombrowicz <i>Trans-Atlantyk</i>	

47. *Nie lepsza Synczyzna? Refleksja kulturowa w Trans-Atlantyku* **R** 189
 • Witold Gombrowicz *Trans-Atlantyk*
48. *Wędrowka przez sprzeczności i paradoksy literatury romantyzmu* 192
49. *Plwajmy na tę skorupę i zstąpmy do głębi... Lawa* Tadeusza Konwickiego **S** 196

POZYTYWIZM

50. *Pozytywizm, czyli literatura na miarę „wieku pary i elektryczności”* 200
51. *Józef Chełmoński – przedstawiciel realizmu w malarstwie polskim wieku XIX* **S** 205
52. *Duch fizyki społecznej... Filozofia pozytywizmu* 209
 • Auguste Comte *Wykład filozofii pozytywnej*
53. *Prawdziwa mądrość niechaj was pogodzi... Refleksje o postępie i tradycji w wierszu programowym Adama Asnyka* 213
 • Adam Asnyk *Do młodych*
54. *U zbiegu dwu dróg... Nadniemeńska epopeja* 215
55. *Jak być powinno... Program pozytywizmu polskiego w powieści Orzeszkowej* 219
 • Eliza Orzeszkowa *Nad Niemnem*
- 56.–57. *W korczyńskim dworze... Obraz szlacheckiego gospodarstwa w epopejach Elizy Orzeszkowej i Adama Mickiewicza* 223
 • Eliza Orzeszkowa *Nad Niemnem*
 • Adam Mickiewicz *Pan Tadeusz*
 • Czesław Miłosz *Dwór*
58. *Za cudze iluzje pokutujemy... Oblicza idealizmu w powieści Orzeszkowej* 228
 • Eliza Orzeszkowa *Nad Niemnem*
59. *Gloria victis? Literackie obrazy heroizmu* **R** 232
 • Eliza Orzeszkowa *Nad Niemnem; Gloria victis*
60. *Za co oni mają wszystkich Żydów bić? Pozytywizm przeciw antysemityzmowi* 235
 • Maria Konopnicka *Mendel Gdański*
61. *Obowiązki względem ludzkości i cywilizacji. Hasła pozytywizmu w felietonie Bolesława Prusa* 239
 • Bolesław Prus *Jubileusz i współczesność*
62. *Powieściowe traktaty moralne. Poetyka realizmu* 245
 • Michał Głowiński *Powieść i autorytety* **M**
63. *Doszukać się zaledwie kilku schematów fabularnych... O kompozycji polskiej powieści realistycznej* **M R** 248
 • Anna Martuszevska *Schematy fabularne powieści realistycznej*
64. *Cały ten świat lalek... Poetyka polskiej powieści realistycznej* 251
 • Bolesław Prus *Lalka*
 • Jan Kochanowski *O żywocie ludzkim*
65. *I Bóg wie, co by dla kraju mógł zrobić taki jak on człowiek... Wokulski jako bohater nowych czasów* 255
 • Bolesław Prus *Lalka*
66. *Zmarnowaliście życie moje... Zatruliście dwa pokolenia! Wokulski jako bohater romantyczny* 259
 • Bolesław Prus *Lalka*

SPIS TREŚCI

67.	Z komórki przy sklepie do buduaru hrabiny, co za skok!... Obraz społeczeństwa w <i>Lalce</i>	263
	• Bolesław Prus <i>Lalka</i>	
68.	Przyzną ludzkości skrzydła... Utopia naukowa w <i>Lalce</i>	266
	• Bolesław Prus <i>Lalka</i>	
69.–70.	Stylowe zróżnicowanie języka polskiego J	270
	• Bolesław Prus <i>Lalka</i>	
	• Agata Tuszyńska <i>Rosjanie w Warszawie</i> M	
	• Tadeusz Budrewicz <i>Socjostylistyczne obrzeża dialogów</i> M R	
71.	Wszyscy chorujemy na nerwy... <i>Lalka</i> w perspektywie nowoczesnej psychologii M	275
	• Jan Tomkowski <i>Neurotyczni bohaterowie Prusa</i>	
72.	<i>Emancypacja w oczach feministki</i> . O kobiecym doświadczaniu wieku XIX M	279
	• Sławomira Walczewska <i>Damy, rycerze i feministki</i>	
73.	<i>Pani Bovary to ja...</i> Uniwersalne znaczenia powieści Flauberta R	283
	• Gustave Flaubert <i>Pani Bovary</i>	
74.	<i>Kolor tak i kolor nie</i> . Poetycka rozprawa o realizmie i – z realizmem R	287
	• Zbigniew Herbert <i>Trzy studia na temat realizmu</i>	
75.	Wędrowka po motywach i tematach: pozytywizm, czyli prawdziwy koniec wieku XIX ...	291
76.	Literatura i kultura wieku XIX – propozycje prezentacji	297
	Więcej o tekstach i kontekstach. Lektury	299
	Indeks pojęć	302
	Alfabetyczny spis tekstów zamieszczonych w podręczniku	304
	Źródła ilustracji	304

LEGENDA

TREŚCI ZAKRESU
PODSTAWOWEGO

TREŚCI ZAKRESU
ROZSZERZONEGO

KONTEKSTY
WSPÓŁCZESNE

MATURA

ANALIZA
DZIEŁA SZTUKI

ANALIZA
PORÓWNAWCZA

ZAGADNIENIA
Z NAUKI O JĘZYKU

DEFINICJE,
REGUŁY, IDEE

PRZEPISYWAJ w malarstwie polega
na skupieniu w doświadczeniu

NARZĘDZIA DO ANALIZY
TEKSTU LUB DZIEŁA SZTUKI

Wielcy ludzie renesansu, cz.
Mikołaj Kopernik (1473–1543)
jako astronom, chociaż był również
filozofem, humanistą. Na pol
brzech po grecku oraz fragmenty
antycznych. Według badaczy ży-
jętnym mówił polski. W słynnym
prowersyjnym filmie Piłsudski
Bóg, który odpowiadał swoje
różne po antyku.

MINIPRZEWODNIKI

DOPOWIEDZENIA,
KONTEKSTY KULTUROWE

W nawiasach kwadratowych podajemy wymowę trudniejszych nazwisk i nazw własnych (w mianowniku).
Zapis fonetyczny zgodny ze standardami przyjętymi w wydawnictwach popularnonaukowych.